Utdanningsplan - leger i spesialisering, urologi

Innholdsfortegnelse

1. Hensikt og målsetting 3
2. Tidslinje for spesialiseringsperioden 3
2.1. Beskrivelse av avdelingen og seksjonen 3
2.2. Utdanning 5
2.3. Veiledning og faglig utvikling 6
2.4. Supervisjon 6
2.5. Felles kompetansemål (FKM) 6
2.6. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål og egnethet 7
2.7. Internundervisning 7
2.8. Forskningsaktiviteter 9
2.9. Evaluering og revisjon av utdanningsplanen 9
3. Vedlegg 9
3.1. Individuell utdanningsplan 9

1. Hensikt og målsetting

Hensikten er å sikre at utdanningen av spesialister innen urologi ved Sykehuset Østfold (SØ) skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømming i utdanningsløpet.

Utdanningsløpet er ca. 3 år, hvorav 2 år kan skje ved urologisk seksjon SØ. Resterende: 1år skal gjennomføres ved et sykehus som utfører cystektomi, for eksempel OUS.

LIS vil delta i alle seksjonens daglige aktiviteter som: visitt, urologisk poliklinikk, operasjoner ved Kalnes og Moss og MDT møter. Utdanningen vil foregå med supervisjon etter mester/svenn-prinsippet i tillegg til individuell utdanningsplan, veiledning, internundervisning, fordypning osv. som beskrevet nedenfor.

Utdanningsplanen gjelder for LIS ansatt i utdanningsstilling ved kirurgisk avdeling, og som har valgt urologi som spesialitet. Det forutsettes at LIS har fullført utdanningsplanen i generell kirurgi eller ev. fullfører den parallelt. Utdanningsplanen gjelder også for overleger ved seksjonen og ev. annet personell som involveres i utdanning av LIS.

I løpet av utdanningsperioden skal LIS tilegne seg kunnskap og ferdigheter som kreves til spesialistutdanningen innen urologi. Utdanningsplan skal sikre at forholdene legges til rette slik at LIS kan få gjennomført sin utdannelse slik den er beskrevet i normert spesialistforløp.

2. Tidslinje for spesialiseringsperioden

Utdanningsplan				
Tid av utdanning	Helseforetak	Sykehus/ DPS	Avdeling/læringssted	Læringsmåte
0-1 år	Sykehuset Østfold	Kalnes/Moss	Urologisk seksjon	Delta i arbeidsplan for LIS
1-2 år	Sykehuset Østfold	Kalnes/Moss	Urologisk seksjon	Delta i arbeidsplan for LIS
2-3 år	Universitetssykehus	Etter avtale	Urologisk seksjon	Delta i arbeidsplan for LIS

2.1. Beskrivelse av avdelingen og seksjonen

Kirurgisk avdeling er organisert under kirurgisk klinikk og har drift ved både Kalnes og Moss. Avdelingen har fem ulike fagseksjoner: Gastrokirurgi, urologi, karkirurgi, plastikk- og rekonstruktiv kirurgi og bryst- og endokrinkirurgi. Kirurgisk spesialisthelsetjeneste tilbys Østfolds befolkning (unntatt Rømskog). All øyeblikkelig hjelp mottas på Kalnes. Elektiv operativ og poliklinisk virksomhet ved alle lokasjoner.

Urologisk seksjon har poliklinisk drift og operasjonsvirksomhet både på Kalnes og i Moss, samt heldøgns plasser på Kalnes. Spesialister og LIS har kontorplasser i samme korridor. Ulike felleskontor med PC-arbeidsplasser. Moderne teknologi som elektronisk kurve, Imatis, smarttelefoner, e-resept osv. er tatt i bruk og godt etablert. Hver lege har sitt eget låsbare skap.

Seksjonen tar hånd om utredning og behandling av pasienter med urologiske sykdommer i Østfold og Vestby kommune. Forholdene er lagt til rette for bred aktivitet både poliklinisk, dagkirurgisk og for behandling som krever innleggelse.

På poliklinikken har vi 2 stk. Brüel & Kjær ultralydapparater med rektal- og abdominal probe. UL brukes også til transperineale prostatabiopsier og vi har probe til laparoskopisk UL som da lånes ut til operasjonsstuen. Fra september 2017 er Artemisteknikk tatt i bruk for MR/UL fusjonsbiopsier. Det er kamera/videoutstyr til bruk ved endoskopiske prosedyrer på to polikliniske behandlingsrom. I tillegg til tradisjonelle rigide skop benyttes

Olympus fleksible cystoskop. Vi har et godt samarbeid med urodynamisk laboratorium som er bemannet med 2 uroterapeuter som tar hånd om all urodynamisk utredning, RIK opplæring osv. Administrativt er urodynamisk laboratorium underlagt gynekologisk avdeling, men også plassert på Kalnes og våre B-gren utdanningskandidater har gode muligheter til å delta i cystometri- og trykk/flow-undersøkelser.

Det meste av TUR-kirurgi og nær sagt all dagkirurgi utføres i Moss. Her disponerer vi 3 operasjonsteam per uke, og et 4. team hver 4. uke. De siste årene har TURis og TUVis blitt utført i økende omfang ved at det meste av utstyret er skiftet til bipolart instrumentarium

All øyeblikkelig hjelp kirurgi og alle større inngrep utføres på Kalnes. Her er også urologisk poliklinikk lokalisert. Urologisk seksjon har tilgang på 4 operasjonsteam pr uke (og 3 team hver 4. uke) ved operasjonsavdelingen på Kalnes. Laparoskopisk kirurgi er godt etablert og det utføres i snitt ca. 70-80 laparoskopiske nyreinngrep per. år. I tillegg til nefrektomier (partielle og totale) utføres også laparoskopiske nyrebekkenplastikker. Det utføres i SØ TUR kirurgi med PDD ("blålys") som tilbys selekterte blærekreftpasienter. Hoveddelen av endoskopisk stenbehandling i øvre urinveier utføres på Kalnes og til dette har seksjonen 4 semirigide og 4 fleksible ureteroskop samt Holmiumlaser.

ESWL behandling med innleid maskin (MLS Medical) gir mulighet til behandling av 8-10 pasienter hver 4. uke. Virksomheten er lagt til Moss under supervisjon av spesialist i urologi evt. B-gren kandidat med tilkallingsmulighet til spesialist.

Når det gjelder forskningsvirksomheten ved Kirurgisk Avdeling som helhet har det blitt lagt til rette for dette med fordypning, og det er et skjerpet fokus på å stimulere til forskningsaktivitet med obligatorisk forskningskurs for LIS i regi av FoU.

Sykehuset har godt utstyrt bibliotek med flere bibliotekarer i fast stilling. Seksjonene abonnerer på nettutgaver av flere internasjonale urologiske tidsskrifter: American Journal of Surgery, British Journal of Urology, European Urology, Surgical Endoscopy og World Journal of Urology. Biblioteket er serviceinnstilt og fremskaffer etterspurte artikler fra andre tidsskrifter i løpet av få dager. Sykehuset har egne rom for simulatortrening og kirurgisk avdeling har laparoskopi-treningsbokser.

Døgnområdet på Kalnes er organisert i 3 sengetun og døgnområdet deles med karkirurgisk seksjon. Det er 11 senger øremerket for urologiske pasienter. De siste årene har sengetallet i SØ blitt redusert som følge av økende SDI (samme dags innleggelse) samt større virksomhet i Moss. Poliklinikk, laboratorium og apoteket ligger nær hverandre i sykehusets 1.etasje.

Det avholdes regelmessige tverrfaglige møter med onkolog, urolog, patolog og radiolog til stedet. Pakkeforløp for kreft ble innført januar 2015 og forløpskoordinator har hatt et tett samarbeid med legene.

Antall spesialister i seksjonen: 6 spesialister som utgjør 6 årsverk. Spesialistene ved urologisk seksjon inngår i 6-delt vaktordning med tilstedeværelse til kl. 18 på hverdager og dagtid i helger. Hjemmevakt etter dette.

Kirurgisk avdeling har følgende vaktordning for LIS:

- LIS 1: Dekkes av LIS 1, 11-delt vaktsystem. Dekker alle døgnets timer.
- Primærvakt: Dekkes av LIS 2-3, 9-delt vaktsystem. Dekker alle døgnets timer.
- Sekundærvakt: Dekkes av mer erfarne LIS 2-3, 9-delt vaktsystem. Dekker alle døgnets timer.
- Teamleder kirurgi: Dekkes av de mest erfarne legene i spesialisering, 6-delt vaktsystem. Tilstedevakt til kl. 22 på hverdager og dagtid helg. Hjemmevakt etter dette.

2.2. Utdanning

Undervisningsutvalget ved kirurgisk avdeling består av representanter fra hver fagseksjon og 1 lege i spesialisering. Det avholdes minimum 4 møter pr år. Referat fra møtene oversendes avdelingssjef.
Utvalget skal sørge for:

- Utarbeidelse av undervisningsplan i generell kirurgi.
- At krav om undervisningstimer innfris.
- At veiledningssamtaler gjennomføres månedlig for alle leger i spesialisering, at veiledningen fungerer tilfredsstillende for LIS, og at alle leger i spesialisering utarbeider individuell utdanningsplan.
- Evaluering og utarbeide årsrapport for undervisningsvirksomhet
- Veiledere til nyansatte Leger i spesialisering
- Motivere for klinisk forskning
- Utarbeide oversikt over publikasjoner av leger i avdelingen
- Ha oversikt over forskning som utføres av leger i avdelingen.
- Deltakelse ved tilsyn – eksterne og interne hvor legetjenesten er involvert.

- Etter felles kirurgisk morgenmøte, der innlagte pasienter er referert og daglig røntgenmøte, går man hver dag til døgnområdet og går igjennom gårdagens og dagens inngrep i tillegg til alle inneliggende pasienter. Uansett om LIS skal gå visitt selv eller ikke, blir vedkommende derfor med på previsitt med faglige diskusjoner. Gjennomføringen av dette er bevisst organisert med tanke på utdanningsutbyttet. Det er til enhver tid mulighet for å konferere med vakthavende overlege.
- Hver tirsdag morgen er det ca. 15 min undervisning over et selvvalgt urologisk tema.
- Avdelingen har fast undervisningstilbud 90 min hver fredag. Cirka 25 % av temaene her er urologiske og blir presentert av urologisk overlege eller LIS.
- Det arrangeres urologisk fagdag 1 gang hvert halvår, der man avsetter 6 timer til gjennomgang av urologiske temaer ved seksjonen. En overordnet plan sørger for at alle relevante urologiske temaer gjennomgås ila 1,5år.
- Det tilrettelegges for at LIS skal delta i Østlandsundervisningen for urologi. Dette er meget høyt prioritert og har svarende til dette vært godt fulgt opp. Her avholdes 6 undervisningsdager per år som gjennomgår alle sentrale urologiske temaer.
- LIS deltar på ukentlige MDT møter.
- Fordypningsdager er avsatt i arbeidsplan
- LIS har egne poliklinikkdager, stort sett x1/uke. Oftest er det en overlege på naborom for konferering.
- LIS deles konkret inn til OP/dagkirurgi og ESWL, hovedsakelig sammen med overlege. Etter hvert til selvstendige operasjoner, men da med overlege tilgjengelig. Oppgavefordeling skjer i GAT.
- LIS får permisjon til nødvendig deltakelse i kursvirksomhet og oppfordres også til å få med seg minst én urologisk kongress.

Kirurgisk avdeling sørger for at det utarbeides en individuell utdanningsplan med et utdanningsløp i samråd med legen og at planen revideres ved behov.

Alle urologer gjennomfører regelmessig overlegepermisjon med hospitering, selvstudium, kongresser og kvalitetssikringsprosjekter. I tillegg har overlegene 2 fagdager/år, flere fordypningsdager til selvstudium og deltar i minst en kongress årlig.

2.3. Veiledning og faglig utvikling

Det er vedtatt i Sykehuset Østfold at alle LIS skal ha oppnevnt en veileder. Veileder og LIS har ansvaret for at det gjennomføres planlagte veiledningssamtaler. Årlig skal det gjennomføres minimum 10 individuelle veiledningssamtaler som dokumenters i Kompetanseportalen Dossier. For at veiledning skal skje regelmessig og i henhold til plan, er det avsatt tid i arbeidsplan både for LIS og veileder. For å nå en del av målene i Felles kompetansemodul (FKM) gjennomfører LIS to obligatoriske gruppeveiledninger og et forskningsseminar. Gruppeveiledningene vil bestå av følgende temaer som i tillegg har med seg elementer i systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse:

- Kvalitet, pasientsikkerhet, lovverk og etikk
- Kommunikasjon, medvirkning, samhandling og opplæring

Vurdering av LIS gjennomføres gjennom supervisjon, evalueringskollegium og veiledning. Vurdering gjøres i tett dialog med nærmeste leder, som har hovedansvar for godkjenningen av læringsmålene.

Det er satt av tid til fordypning 4 timer pr uke i arbeidsplan for LIS.

Når LIS tjenestegjør ved virksomhet man har avtale med (eksternt) vil veileder tildeles der.

2.4. Supervisjon

Alle overleger i avdelingen er veiledere, og skal gjennomføre internt veiledningskurs. Kursene avholdes 4 ganger pr år ved sykehuset med utdannede interne instruktører.

2.5. Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemodul (FKM) i Sykehuset Østfold
FKM inneholder emnene:

- Etikk
- Forskningsforståelse
- Kommunikasjon
- Kunnskapshåndtering
- Kvalitet- og pasientsikkerhet
- Lovverk
- Pasient- og brukermedvirkning
- Samhandling
- Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse

FKM skal integreres i hele utdanningsløpet til Leger i spesialisering (LIS) og samordnes i stor grad på foretaksnivå. SØ har hatt en arbeidsgruppe med representanter fra ulike spesialiteter i sykehuset til å beskrive læringsaktiviteter tilknyttet de enkelte læringsmål i FKM.

Læringsaktiviteter FKM
Læringsmålene i Felleskompetansemodul oppnås gjennom følgende læringsaktiviteter:

- **1:1-veiledning**
  Hver LIS 2/3 skal sammen med veileder gjennomføre og dokumentere i Kompetanseportalen Dossier, minimum 10 veiledningssamtaler i året. Estimert tidsbruk per gang er ca. 45 minutter.
- **Gruppeveiledning/seminar**
  SØ har på bakgrunn av gode erfaringer med LIS 1 valgt samme inndeling av fagområdene i felles kompetansemodul for gruppeveiledning/forskningsseminar som for LIS 1. Hver gruppeveiledning blir på tre timer og settes opp fire ganger i året, slik at LIS 2/3 skal kunne melde seg på når det passer. Hver LIS 2/3 gjennomfører én gruppeveiledning innen temaene «Kvalitet, pasientsikkerhet, lovverk og etikk» og «Medvirkning, opplæring, samhandling, kommunikasjon» i tillegg til forskningsseminaret.

- **Forbedringsarbeid (se under)**

Forbedringsarbeid:
SØ har vi besluttet at LIS 2/3 i løpet av sin utdanningstid gjennomfører et forbedringsarbeid etter følgende kriterier:

- Forbedringsarbeidet skal organiseres i drift som et prosjektarbeid som pågår over en viss tid
- Introduksjon til arbeidet (undervisning) kan skje enten via internundervisning/morgenmøter (favner da også overleger) eller via kurs/instruksjonsfilm
- Temaer til prosjekt initieres enten av klinikk, forskningsavdelingen eller LIS
- Godkjenning av prosjektarbeidet til LIS godkjennes enten av veileder eller leder/klinikkledelse

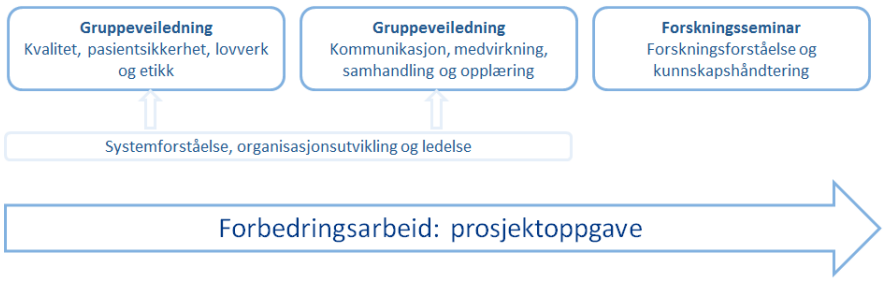

Veilederkurs for leger
Sykehuset Østfold tilbyr lokale veilederkurs fire ganger i året. Kurset går over én dag og tar for seg temaene supervisjon og veiledning. Veiledningskurset er obligatorisk for alle LIS.

Nasjonale kurs
Det er også krav til å gjennomføre noen nasjonale kurs

- Administrasjon og ledelse (30 timer)
- Sakkyndighetsarbeid

Klinisk drift
Praktisk trening i ulike temaer i FKM skjer også via klinisk drift.

2.6. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål og egnethet

LIS dokumenterer i Dossier når læringsaktiviteten er gjennomført. Veileder godkjenner fortløpende i Dossier.

2.7. Internundervisning

Avsatt tid hver uke på fredag kl. 08.30-10.00. Plan for undervisningen henges opp på internt oppslagstavle.

Plan for internundervisning (kan publiseres på intranett/henges opp i avdelingene) - et eksempel:

Dato	Seksjon
16.aug	Uro
23.aug	Kar
30.aug	Gastro
06.sep	Endo
13.sep	Uro
20.sep	Kar

27.sep	**Forskning**
04.okt	**Høstferie**
11.okt	**Høstmøte tentamen**
18.okt	**Høstmøte tentamen**
25.okt	**Høstmøteuke**
01.nov	**Gastro**
08.nov	**Endo**
15.nov	**Uro**
22.nov	**Kar**
06.des	**Uro**
13.des	**Kar**
20.des	**Gastro**

I tillegg har seksjonen egne fagdager som er lagt opp på følgende måte:
Seksjonen har hvert halvår 1 overlege-fagdag og en separat LIS-fagdag. En overordnet temaplan sørger for at LIS undervisningsdager dekker alle urologiske temaer ila av en 1,5 års periode.

Eksempel:
Fagdag 1: DATO 16.05.2018

- Ca prostata, PSA utredning
- Ca renis, inkl. nyrecyster
- Ca vesicæ inkl. urothelial cancer i øvre urinveier
- Ca testis
- Ca penis
- urol aspekter ved annen onkologi: ureterstenoser/hydronefrose
- Praktisk: tekniske aspekter ved cystoskopi, inkl. JJstent, nefrostomi

Fagdag 2: DATO 16.10.2018

- Urolithiasis
- BPH, urinretensjon, blæresten
- UVI, urosepsis, AB profylakse i urologien
- CPPS
- Enkel urodynamikk, inkontinens og nevro-urologi (MS, slag, Parkinson, spinalskade ol)
- Hematuri-utredning og akutt hematuri- behandling
- Praktisk: aspekter rundt kateterisering, inkl. RIK og suprapub kat

Fagdag 3: DATO: 15.04.2019

- Traume mot nyre, blære, urethra, skrotum, penis
- Ureterskader
- Akutt skrotum (torsjon, epidydimitt), Fourniers gangren
- Skrotallidelser (hydrocele, spermatocele, varicocele, retentio, DD brokk), inkl. komplikasjonsbehandling
- Fimose, parafimose, priapisme
- ED, Peyronie, hypogonadisme, mannlig infertilitet
- Praktisk: kir teknikk ved skrotalkirurgi og circumsicio

2.8. Forskningsaktiviteter

Ingen spesialister i seksjonen har doktorgrad.

Seksjonen er ikke involvert i forskningsstudier, men det jobbes med mindre kvalitetssikringsprosjekter, for eksempel kasusgjennomgang med presentasjon på kirurgisk høstmøte.

2.9. Evaluering og revisjon av utdanningsplanen

Avdelingen har ansvar for evaluering og revidering av utdanningsplan årlig i samarbeid med utdanningsutvalget.

3. Vedlegg

3.1. Individuell utdanningsplan

Slutt på Prosedyre